

ክታቦት ናይ ኮቪድ-19 ምስ ረኽብኩ እንታይ ትጽቢት ክገብር ኣለኒ?

4/2021

ንሒደት መዓልቲ ዝተወሰነ ካብ ቀሊል ክሳዕ ማእከላይ ጎናዊ ሳዕቤናን ከጋጥመካ ይኽእል እዩ። እዚ እም ሰብነትካ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ይሃንጽ ከምዘሎ ዘርእዩ ንቡራት ምልክታት እዮም። እዞም ጎናዊ ሳዕቤናት ኣብ ውሽጢ ሒደት መዓልቲታት ዝጠፍኡ እዮም። ሓደሓደ ሰባት ዋላሓንቲ ጎናዊ ሳዕቤን ዘይከጋጥሞም ወይ ድማ ድሕሪ 2ይ ክታቦት ምውሳደም ዘጋጥሞም ጎናዊ ሳዕቤን ካብቲ ቀዳማይ ክታቦት ድሕሪ ምውሳደም ዘጋጠሞም ጎናዊ ሳዕቤን ዝተፈልየ ክኸውን ይኽእል። ኣዘዩ ሳሕቲ ጥራይ እዩ ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ከቢድ ጎናዊ ሳዕቤናት ከጋጥም ዝኽእል።

ዝተለመዱ ጎናዊ ሳዕቤናት

ኣብቲ ክታቦት ዝተወጋእካሉ ቅልጽምካ:

- ቃንዛ
- ምቕያሕ
- ምሕባጥ

ኣብ ሙሉእ ሰብነትካ:

- ደኻም
- ቃንዛ ርእሲ
- ናይ ጭዋዳ ቃንዛ
- ቅርጻት
- ረሰኒ ወይ ረሃጽ
- ስግድግድ፣ ወይ ድማ ሕማም ከብዱ

ገለ ክታቦታት ናይ ኮቪድ-19 ካብቲ ቫይረስ ምሉእ ብምሉእ ክከላኸል ዝኽእል 2 ግዜ ምስ እትወገኑም እዮም። ዋላ ድሕሪ እቲ ቀዳማይ ክታቦት ጎናዊ ሳዕቤናት እንተጋጠመካ ክልቲኡ ግዜ ክትክተብ ኣገዳሲ እዩ። ዶክተርካ ወይ ድማ እቲ ወሃቢ ክታቦት ክልተ ግዜ ከይትኸተብ እንድሕር ዘይነገሩካ ክልቲኦም ክታቦታት ክትወስድ ኣለካ።

ሰብነትካ ድሕሪ ዝኾነ ክታቦት ምውሳድካ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ክሃንጽ ግዜ ይወስደሉ እዩ። ናይ መዓልታ ክታቦትካ ምስ ወሰድካ ድሕሪ 2 ሰመን ኢኻ ምሉእ ብምሉእ ተኸተብካ ወይ ድማ ነቲ ሕማም ክትከላኸል እትኽእለሉ ዓቕሚ ሃገጽካ ክትበሃል ትኽእል። ናይ መዓልታ ክታቦትካ ቅድሚ ምውሳድካ ነቲ ቫይረስ እንድሕር ተቐላጦኻ ወይ ድማ ሰውነትካ ምሉእ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ቅድሚ ምህናጹ ነቲ ቫይረስ እንድሕር ተቐላጦኻ ብኮቪድ-19 ክትሓምም ትኽእል ኢኻ። እቶም ክታቦታት ኣብ ልዕሊ ናይ መርመራ ውጽኢታት ጽልዋ ኣየሕድሩን። ብዙሓት ሰባት ክሳዕ ዝኸተቡ ካልኣት ውሑስነቶም ተረጋጊጹ ንክቕጽል፡ ኣብ ህዝባዊ ቦታታት ወይ ድማ ኣብ ከባቢ ብዙሓት ሰባት ክትከውን እንክላኻ ማስክ ግብር።

ጠቆምቲ ምክታት

ድሕሪ ክታብት ምውሳድካ ዝኾነ ዓይነት ጸረቃንዛ መድሓኒት ቅድሚ ምውሳድካ ክንዲ ዝኾነ ኣልካዮ ክትጽበይ ኣለካ። ይኹን እምበር፡ ክታብት ድሕሪ ምውሳድካ ጸረቃንዛ መድሓኒት ክትወስድ እንድሕር ደሊኻ፡ ብዘይ ትእዛዝ ሓኪም ዝውሰዱ ከም ኣይቢፕሮሬን ወይ ድማ ኣሴታሚኖራን (ብዙሕ ግዜ ታይሊኖል ተባሂሉ ዝጽዋዕ) ዝኣመሰሉ ኣፋውስ ብዛዕባ ምውሳድ ንዶክተርካ ኣዛርቡ።

ንዓዊሕ ግዜ ዝውሰድ ዕለታዊ ኣፋውስካ ዶክተርካ ድሕሪ ክታብት ምውሳድካ ከተቋርጹ እንተዘይነገሩካ ምውሳድካ ክትቅጽል ኣለካ። ኩሉ ግዜ ትወስዶም ዝጸናሕካ ኣፋውስ ምቁራጽ ኣዘዩ ሓደገኛ ክኸውን ይኽእል እዩ።

እቲ ክታብት ክትወስድ እንከለኻ ቃንዛን ምቛት ምስኣንን ንምንካይ፡

- ኣብ ልዕሊ እቲ ቦታ ንጹር፡ ዝሒል፡ ጥሉል ዝኾነ መሕጸቢ ጨርቂ ግበሩሉ።
- ኢድካ ተጠቀመሉ ወይ ድማ ኣንቀሳቕሶ።

ረስኒ ዝፈጥር ምቛት ምስኣን ምንካይ፡

- ብዙሕ ማይ ስተይ።
- ቀሊል ኣከዳድና ተኸተል፣ ሃሩር ዘይፈጥሩልካ ክዳውንቲ ግበር።

መዓስ ናብ ዶክተር ምድዋል የድሊ

ኣብ መብዛሕትኦም ጉዳያት፡ ሳዕቤናት ንቡራት እዮም። ናብ ዶክተርካ ወይ ድማ ናብ ኣቕራቢ ናይ ጥዕና ክንክንካ ደውል፡

- እቲ ክታብት ክትወስድ እንከለኻ ዝሓዘካ ምቕያሕ ወይ ድማ ልምላመ እቲ ክታብት ድሕሪ ምውሳድካ ኣብ 24 ሰዓታት (ወይ ድማ መዓልቲ) ክጋደድ ይጅምር።
- ብዛዕባ ሳናዊ ሳዕቤናትካ እንድሕር ተጨነቕካ ወይ ድማ ድሕሪ ሒደት መዓልቲታት ዘይገድፉ ኮይኖም እንድሕር ተረኺቦም።
- ናይ Johnson & Johnson ክትብት እንተድኣ ወሲድካ እሞ ድማ ካብዘም ምልክታት ናይ ሕማም እንድሕር ኣለዉኻ ኮይኖም፡ ከቢድ ሕማም ርእሲ፣ ሕማም ሕቕ፣ ሓደሽቲ ኒዩሮሎጂካዊ ምልክታት፡ ከቢድ ሕማም ከብዲ፣ ሕጽረት ትንፋስ፣ ምርሃጽ ኣእጋር፣ ፒትቲያ (ደቀቕቲ ቀያሕቲ ዕንፈሩራት ኣብ ቆርበት)፣ ወይ ድማ ሓደሽ ወይ ዝጸንሐ ቀሊል ቁስሊ።

ከመይ ክትምዘገብ ከም እትኽእል ንኣቕራቢ ክታብትካ ሕተቶ።

ክታብት ናይ ኮቪድ-19 ድሕሪ ምውሳድካ ገለ ሳናዊ ሳዕቤናት እንተጋጠዎምኻ ንCDC እተፍልጠሉ ናይ ኣንላይን ማላ እዩ። 2ይ መጠነ-ክታብት እንድሕር ክትወስድ ደሊኻ መዘኻኸሪታት ክትረክብ ትኽእል ኢኻ።

ብዛዕባ v-safe ኣብ www.cdc.gov/vsafe ፍለጥ።